

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2023 ОНЫ ХАВРЫН ЭЭЛЖИТ ЧУУЛГАН

2023 ОНЫ 6 ДУГААР САРЫН 20-НЫ ӨДӨР, МЯГМАР ГАРАГ

ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН БАЙНГЫН ХОРООНЫ

ХУРАЛДААН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ХЭЛТЭС

Та хуралдааны тэмдэглэлийн цахим хувьтай дараах
QR кодыг уншуулан танилцах боломжтой.

НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН БАЙНГЫН ХОРООНЫ ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛИЙН АГУУЛГА

2023 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдөр, Мягмар гараг

Хуралдааны тэмдэглэлийн агуулга	1
Хуралдааны товч тэмдэглэл:	2-64
Хуралдааны дэлгэрэнгүй тэмдэглэл:	65-153
1. Эмийн үнийн өсөлтийн шалтгаан, нөхцөлийг хянан шалгах асуудлаар “Хянан шалгах түр хороо байгуулах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл /Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Чинбүрэн нарын 28 гишүүн 2023.06.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн/	68-70
2. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2023.01.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/	70-107
3. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2023.01.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/	107-119
4. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2021.10.15-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/	119-123
5. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2021.10.15-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/	123-131
6. Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2021.10.15-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/	131-146
7. Нийгмийн даатгалын болон Эрүүл мэндийн даатгалын Чингис хаан банкинд байришиж буй сангийн мөнгөн хөрөнгийг барагдуулах үйл ажиллагааны талаар болон Капитал банкны эрх хүлээн авагчийн мэдээлэл	146-153

ХУРАЛДААНЫ ТОВЧ ТЭМДЭГЛЭЛ

Гурав.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2023.01.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/

Хэлэлцэж буй асуудалтай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч А.Хишигбаяр, мөн яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга Б.Батжаргал, Хууль, эрх зүйн хэлтсийн дарга Д.Ренчиндорж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Ц.Ганцэцэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Санхүү, бүртгэлийн газрын дарга Б.Даваахүү, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Бодлого, төлөвлөлтийн газрын ахлах шинжээч Б.Гэрэлсайхан, мөн яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын ахлах мэргэжилтэн Ө.Бодгэрэл, Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн дарга С.Орхон, судлаач, зөвлөх Г.Ганчимэг, Ц.Дашдондог нар оролцов.

Хуралдаанд Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн газрын Зөвлөхүүдийн албаны зөвлөх Б.Баярмаа, М.Отгон, мөн газрын Байнгын хорооны асуудал хариуцсан хэлтсийн Нийгмийн бодлогын байнгын хороо хариуцсан ахлах зөвлөх Б.Цогзолбаяр, мөн газрын референт Г.Нямсүрэн нар байлцав.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.10-т заасны дагуу Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг зүйл бүрээр хэлэлцэж, ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

-Төслийн 1 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1 дугаар зүйлийг хэлэлцэж дуусав.

П.Анужин: 1.Улсын Их Хурлын гишүүн П.Анужин, Ж.Батжаргал, С.Ганбаатар, Т.Доржханд, Б.Жаргалмаа, Ц.Идэрбат, Ц.Мөнх-Оргил, М.Оюунчимэг, Ц.Сандаг-Очир, Б.Саранчимэг, Ц.Туваан, С.Чинзориг /цаашид “Ажлын хэсэг” гэх/ нарын гаргасан, Төслийн 2 дугаар зүйлд доор дурдсан 2.1.6 дахь хэсэг нэмэх:

“2.1.6.”хүндэтгэн үзэх шалтгаан” гэж Татварын ерөнхий хуулийн 6.1.41-д заасныг.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3

Бүгд: 9
66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

2.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 2 дугаар бүлгийн гарчгийн ”ТОГТОЛЦОО” гэснийг “ТӨРӨЛ” гэж өөрчилж, төслийн 3 дугаар зүйлийг 4 дүгээр зүйл болгон доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“4 дүгээр зүйл.Хувийн нэмэлт тэтгэвэр

4.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4.1.2-т заасан даатгуулагч хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт хамрагдаж нэмэлт тэтгэвэр авч болно.

4.2.Энэ хуулийн 4.1-д заасан тэтгэврийн харилцааг Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулиар зохицуулна.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 5
Татгалзсан: 4
Бүгд: 9
55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

3.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 4 дүгээр зүйлийг 3 дугаар зүйл болгон дугаарыг өөрчилж зүйлийн гарчгийн “тэтгэвэр” гэснийг “тэтгэврийн төрөл” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3
Бүгд: 9
66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

4.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх хэсгийн “55” гэснийг “50” гэж, “50” гэснийг “45” гэж өөрчилж, мөн зүйлийн 5.1.4 дэх заалтад хамаарах тайлбарыг хасах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3
Бүгд: 9
66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

5.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь хэсгийн “Даатгуулагч” гэснийг хасаж, “төрсөн,” гэсний дараа “мөн энэ хуулийн 5.1.3, 5.1.4, 5.1.5, 5.1.6, 5.1.7-д заасан даатгуулагч” гэж нэмэх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3
Бүгд: 9
66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Төслийн 7 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 7 дугаар зүйлийг хэлэлцэж дуусав.

П.Анужин: 6.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсгийн томьёоны “НДС₂” гэснийг “НДС₃” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 5
Татгалзсан: 4
Бүгд: 9
55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

Төслийн 9 дүгээр зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн С.Чинзориг санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Чинзоригийн гаргасан, Төслийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.2-т “10” гэснийг “20” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 4
Татгалзсан: 5
Бүгд: 9
44.4 хувийн саналаар санал дэмжигдсэнгүй.

-Төслийн 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 дүгээр зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 дүгээр зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

П.Анужин: 7.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 20 дугаар зүйлийн 20.7 дахь хэсэг, 22 дугаар зүйлийн 22.4 дэх хэсгийн “эрхэлсэн” гэснийг “хариуцсан” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 4
Татгалзсан: 5
Бүгд: 9
44.4 хувийн саналаар санал дэмжигдсэнгүй.

Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Саранчимэгийн “дэмжсэн” санал техникийн саатлын улмаас “эсрэг” гарсан тул дээрх санал хураалтыг хүчингүй болгож, дахин санал хураалт явуулах горимын санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Саранчимэгийн гаргасан горимын саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3
Бүгд: 9

66.7 хувийн саналаар горимын санал дэмжигдлээ.

П.Анужин: Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 20 дугаар зүйлийн 20.7 дахь хэсэг, 22 дугаар зүйлийн 22.4 дэх хэсгийн “эрхэлсэн” гэснийг “хариуцсан” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалтыг дахин явуулъя.

Зөвшөөрөл: 6

Татгалзсан: 3

Бүгд: 9

66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Төслийн 21, 22, 23, 24, 25, 26 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн , 22, 23, 24, 25, 26 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

П.Анужин: 8.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 дэх хэсгийн “04” гэснийг “01” гэж өөрчлөн, мөн зүйлд доор дурдсан 27.2 дахь хэсэг нэмэх:

“27.2.Энэ хуулийн 27.1-д заасны дагуу тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх аргачлалыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн болон хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар батална.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 6

Татгалзсан: 3

Бүгд: 9

66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Төслийн 28 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 28 дугаар зүйлийг хэлэлцэж дуусав.

П.Анужин: 9.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“29.1.Энэ хуулийн 27.1 дэх хэсгийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

10.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 29 дүгээр зүйлд доор дурдсан 29.3 дахь хэсэг нэмж, 29.3 дахь хэсгийн дугаарыг “29.4” болгож, мөн хэсгийн “25.1-д” гэснийг “25.1, 29.3-г” гэж өөрчлөх.

“29.3.Энэ хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө дараалсан зургаа, долоон жилийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр бодуулсан тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг түүний хүсэлтэд үндэслэн энэ хуулийн 20.1-д заасны дагуу нэг удаа өөрчлөн бодно.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

11.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“30.1.Энэ хуулийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдоржийн гаргасан, Монгол Улсын Засгийн газраас өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн төслийг суурь болгож, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж нарын гишүүдээс өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгтгэн хэлэлцэх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 7

Татгалзсан: 2

Бүгд: 9

77.8 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

Зарчмын зөрүүтэй саналаар санал хурааж дууслаа.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.10-т заасны дагуу Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг дагасан болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийг зүйл бүрээр хэлэлцэж, ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

-Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль хүчингүй болсон тооцох тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн

тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

Нэг.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/,” болон “, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 7
Татгалзсан: 2
Бүгд: 9
77.8 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

Хоёр.ТЭТГЭВРИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН НЭРИЙН ДАНСНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/,” гэснийг хасах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 7
Татгалзсан: 2
Бүгд: 9
77.8 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Хуулийн зүйл, заалт хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулиудыг хэрэглэх журмын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргил санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргилын гаргасан, “Цэцийн гишүүнээр ажиллаж байсан хүнд өндөр насны тэтгэврийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуульд заасны дагуу тогтоож, олгоно.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Дээрх саналтай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргил үг хэлж, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч А.Хишигбаяр тайлбар хийв.

Зөвшөөрөл: 4
Татгалзсан: 5
Бүгд: 9
44.4 хувийн саналаар санал дэмжигдсэнгүй.

-Статистикийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

Гурав.ЦЭРГИЙН АЛБА ХААГЧИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 3 дугаар зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“3 дугаар зүйл.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсгийн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуульд” гэж, 13 дугаар зүйлийн 13.2 дахь хэсгийн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 12 дугаар” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16 дугаар” гэж, 14 дүгээр зүйлийн 14.6 дахь хэсгийн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1, 2, 3-т” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1-д” гэж, 22 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн “тахир дутуугийн” гэснийг “хөдөлмөрийн чадвар алдсаны” гэж, 24 дүгээр зүйлийн “нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн” гэж тус тус өөрчилсүгэй.” гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрөл: 5
Татгалзсан: 4
Бүгд: 9
55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

2.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн **“3 дугаар зүйл.**Энэ хуулийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг **“4 дүгээр зүйл.**Энэ хуулийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин

төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Прокурорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргил санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргилын гаргасан, “Прокурорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай” хуулийн төслийг хууль санаачлагчид буцаах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Төрийн албаны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Төрийн аудитын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргил санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргилын гаргасан, “Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай” хуулийн төслийг хууль санаачлагчид буцаах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

**Дөрөв.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖИЙН
ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ
ЖУРМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД
ТООЦОХ ТУХАЙ**

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/”, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6

Татгалзсан: 3

Бүгд: 9

66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Иргэний тэтгэвэр барьцаалсан зээлийн төлбөрийг төрөөс нэг удаа төлөх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

**Тав.ЦЭРГИЙН АЛБА ХААГЧИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН
ТУХАЙ**

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 1 дүгээр зүйлийн “хуульд” гэснийг “хуулийн” гэж өөрчилж, төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/”, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 5

Татгалзсан: 4

Бүгд: 9

55.6 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Гүйцэтгэх ажлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

Зургаа.МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, “Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай” хуулийн төслийг төсөл санаачлагчид нь буцаах гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3
Бүгд: 9
66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Эрүүл мэндийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Өршөөл үзүүлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн хамт өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн халамжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулав.

Долоо.НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

П.Анужин: 1.Ажлын хэсгийн гаргасан, Төслийн 2, 3 дугаар зүйлийг нэгтгэн холбогдох техникийн засварыг хийж, төслийн 2 дугаар зүйлийн “дараах заалтыг” гэснийг “дараах хэсэг, заалтыг” гэж, “өөрчилсүгэй.” гэснийг “өөрчлөн найруулсугай.” гэж өөрчлөх гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрөл: 6
Татгалзсан: 3
Бүгд: 9
66.7 хувийн саналаар санал дэмжигдлээ.

-Алдар цолтон ахмад настанд төрөөс нэмэгдэл, хөнгөлөлт олгох тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2, 3 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2, 3 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1, 2 дугаар зүйлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүдээс асуулт, санал гараагүй болно.

-Төслийн 1, 2 дугаар зүйлийг тус бүрээр хэлэлцэж дуусав.

-Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлтэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдоржийн гаргасан, хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө дараалсан 6, 7 жилийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг түүний хүсэлтэд үндэслэн хуулийн 20.1-д заасны дагуу нэг удаа өөрчлөн бодож, зөрүүг буцаан олгоно гэсэн саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Дээрх саналтай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж үг хэлж, ажлын хэсгийн ахлагч, Улсын Их Хурлын гишүүн П.Анужин тайлбар хийв.

Зөвшөөрөл: 1

Татгалзсан: 8

Бүгд: 9

11.1 хувийн саналаар санал дэмжигдсэнгүй.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг хийж дууслаа.

Байнгын хорооноос гарах санал, дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Жаргалмаа Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанд танилцуулахаар тогтов.

Уг асуудлыг 18 цаг 05 минутад хэлэлцэж дуусав.

ХУРАЛДААНЫ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

**Гурав.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох
тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл
болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд
/Засгийн газар 2023.01.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/**

Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэврийн тухай хуулийн төслийн анхны хэлэлцүүлгийг хийе.

Хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйлтэй холбогдуулан асуулт асуух гишүүд нэрсээ өгнө үү? Асуулт асуух гишүүд байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй санал байхгүй.

Хуулийн төслийн 2 дугаар зүйтэй холбогдуулан асуулт асууж, санал хэлэх гишүүд нэрсээ өгнө үү?

2 дугаар зүйлтэй холбоотой зарчмын зөрүүтэй нэг санал байгаа юм байна. Уншиж танилцуулья.

1.Төслийн 2 дугаар зүйлд доор дурдсан 2.1.6 дахь хэсэг нэмэх:

“2.1.6.”хүндэтгэн үзэх шалтгаан” гэж Татварын ерөнхий хуулийн 6.1.41-д заасныг.”

Санал гаргасан Улсын Их Хурлын гишүүн П.Анужин, Ж.Батжаргал, С.Ганбаатар, Т.Доржханд, Б.Жаргалмаа, Ц.Идэрбат, Ц.Мөнх-Оргил, М.Оюунчимэг, Ц.Сандаг-Очир, Б.Саранчимэг, Ц.Туваан, С.Чинзориг. Цаашид “Ажлын хэсэг” гэх. Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар санал дэмжигдлээ.

Хуулийн төслийн 3 дугаар зүйлтэй холбоотойгоор асуулт асууж, үг хэлэх гишүүд байна уу? Байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй нэг санал байгаа. Зарчмын зөрүүтэй саналыг уншиж танилцуулья.

2.Төслийн 2 дугаар бүлгийн гарчгийн ”ТОГТОЛЦОО” гэснийг “ТӨРӨЛ” гэж өөрчилж, төслийн 3 дугаар зүйлийг 4 дүгээр зүйл болгон доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“4 дүгээр зүйл.Хувийн нэмэлт тэтгэвэр

4.1.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4.1.2-т заасан даатгуулагч хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт хамрагдаж нэмэлт тэтгэвэр авч болно.

4.2.Энэ хуулийн 4.1-д заасан тэтгэврийн харилцааг Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулиар зохицуулна.”

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар санал дэмжигдлээ.

4 дүгээр зүйл дээр саналтай гишүүд байна уу? Саналтай гишүүн алга. Асуулт алга.

Зарчмын зөрүүтэй хоёр санал байгаа. Танилцуулья.

3.Төслийн 4 дүгээр зүйлийг 3 дугаар зүйл болгон дугаарыг өөрчилж зүйлийн гарчгийн “тэтгэвэр” гэснийг “тэтгэврийн төрөл” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар санал дэмжигдлээ.

5 дугаар зүйл. 5 дугаар зүйлтэй холбоотой асуулт, үг байна уу? Байхгүй бол зарчмын зөрүүтэй саналаа танилцуулья.

4.Төслийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх хэсгийн “55” гэснийг “50” гэж, “50” гэснийг “45” гэж өөрчилж, мөн зүйлийн 5.1.4 дэх заалтад хамаарах тайлбарыг хасах.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

Энэ санал Д.Батлут гишүүний аймаг, орон нутагтаа хуулийн төслийг танилцуулж ажиллаж байхад, мөн зөвхөн өөрийнхөө сонгогдсон аймаг, орон нутаг гэхгүй нийт энэ хүнд нөхцөлд ажиллаж байгаа нийт ажилчин, албан хаагчдын саналыг нэгтгэж, ажлын хэсэг дээр үнэтэй санал өгсөн. Энэ санал нь дэмжигдсэн гэдгийг би бас энд тодруулж хэлье.

66.7 хувиар санал дэмжигдлээ.

6 дугаар зүйлтэй холбоотой санал хэлэх гишүүн байна уу? Үг байна уу? Байхгүй бол зарчмын зөрүүтэй нэг саналаа танилцуулья.

5.Төслийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь хэсгийн “Даатгуулагч” гэснийг

хасаж, “төрсөн,” гэсний дараа “мөн энэ хуулийн 5.1.3, 5.1.4, 5.1.5, 5.1.6, 5.1.7-д заасан даатгуулагч” гэж нэмэх.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар дэмжигдлээ.

7 дугаар зүйл.Өндөр насны тэтгэврийн хэмжээг цалинд үндэслэсэн аргаар бодох гэж байгаа. Энэ дээр асуулттай гишүүд байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

8 дугаар зүйтэй холбоотой гишүүдээс санал байна уу? Зарчмын зөрүүтэй нэг санал байна. Зарчмын зөрүүтэй саналаа танилцуулья.

6.Төслийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсгийн томьёоны “НД_{с2}” гэснийг “НД_{с3}” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

9 дүгээр зүйлтэй холбоотойгоор санал, үг байна уу? 9 дүгээр зүйлтэй холбоотойгоор Содномын Чинзориг сайд санал хэлнэ.

С.Чинзориг: Энэ 9 дүгээр зүйл дээр шинээр тэтгэврийн тусгай зохицуулалт гэж оруулж ирж байгаа юм байна.

9.1.2 дээр тэр 10 ба түүнээс дээш жил хамт амьдарсан бол гээд. Тэгээд амьд сэрүүн үлдсэн нэгэнд нь энэ тэтгэврийнх нь 20 хувьтай тэнцүү хэмжээний нэмэгдэл олгох юм байна л даа.

Би энэ 10 жил гэдгийг яаж тооцсон юм бэ гэж түрүүнээс хойш асуугаад байгаа юм.

Монголчууд бид уламжлалт гэр бүлийн харилцаатай ийм ард түмэн. Тэр утгаараа хоёр хөгшин олон жил хамт амьдарч байвал сайн л хэрэг. Бат бэх гэр бүлийг дэмждэг ийм л уламжлалтай ард түмэн шүү дээ. Тэр утгаараа энэ хоёр хөгшин хүн хамтдаа 20, 30 жил, 40 жил хамт амьдарч байвал сайн л байгаа юм.

Тэгээд энэ 10 жил хамт амьдарсан бол тэтгэврийн 20 хувийг нь өгөөд. Би тэр 10 жил гэдэг нь бага байна л гэж байгаа юм.

Бид тийм бат бэх гэр бүлийг л дэмжиж байгаа шүү дээ. Тэр утгаараа энэ 10 жил нь бага байна. Үүнийг ядаж 20 жил болгох хэрэгтэй гэсэн ийм байр суурьтай байгаа. Тэгээд би зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол бэлдэж бичиж өгсөн. Үүнийг бас хэлэлцүүлээд, санал хураалгаад шийдэх тийм бололцоо нь юу байна вэ гэж.

Би 10 жил гэдэг арай л бага байна гэж. 10 жил гэдэг чинь одоо тэр уламжлалт гэр бүлийн харилцааг дэмжиж байгаа. Гэр бүл одоо тийм бат бэх, тогтвортой байх тэр бодлогыг дэмжиж байгаа тийм ч бодлого биш шүү дээ. Ядаж 20 жил хамт амьдарсан байх гэдэг ийм нөхцөл тавих нь илүү оновчтой гэсэн бодолтой байгаа юм.

П.Анужин: Хэлэлцэгдэж байгаа зүйлтэй холбоотойгоор С.Чинзориг зарчмын зөрүүтэй санал гаргалаа.

Саналын томьёоллыг Та бүхэндээ. С.Чинзориг сайд маань өөрөө ажлын хэсгийн гишүүн.

Зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллыг Та бүхэндээ уншиж танилцуулья.

Хуулийн “9.1.2-т “10” гэснийг “20” гэж өөрчлөх. Сая өөрсдөө танилцууллаа.

Санал гаргасан ажлын хэсгийн гишүүн С.Чинзориг. Санал хураалт. /алх цохив/

10 жилийг 20 жил болгоё гэж байна.

Санал хураалт дэмжигдсэнгүй.

10 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

11 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

12 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

13 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

14 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

15 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

16 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

17 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

18 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

19 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

20 дугаар зүйл. Уг зүйлтэй холбоотой асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй нэг саналаа танилцуулья.

7.Төслийн 20 дугаар зүйлийн 20.7 дахь хэсэг, 22 дугаар зүйлийн 22.4 дэх хэсгийн “эрхэлсэн” гэснийг “хариуцсан” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

Санал уналаа. Б.Саранчимэг гишүүн горимын санал гаргая.

Б.Саранчимэг: Би уг нь сая дэмжиж санал өгсөн чинь энэ техник ажилласангүй. Энэ саналыг хүчингүй болгоод дахин санал хураалт явуулья.

П.Анужин: Б.Саранчимэг гишүүний гаргасан горимын саналаар саяын уншсан санал хураалтыг хүчингүй болгох гэсэн томьёоллоор санал хураалт явуулья.

Санал хураалт. /алх цохив/

Б.Саранчимэг гишүүний гаргасан санал 66.7 хувиар дэмжигдэж, уг санал хүчингүй боллоо.

20 дугаар зүйл дээр санал хураалт явуулья. Зарчмын зөрүүтэй нэг санал дээрээ. Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар дэмжигдлээ.

21 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

22 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

23 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

24 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

25 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

26 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

27 дугаар зүйл.Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй бол зарчмын зөрүүтэй нэг саналыг Та бүхэндээ танилцуулья.

8.Төслийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 дэх хэсгийн “04” гэснийг “01” гэж өөрчлөн, мөн зүйлд доор дурдсан 27.2 дахь хэсэг нэмэх:

“27.2.Энэ хуулийн 27.1-д заасны дагуу тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх аргачлалыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн болон хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар батална.”

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар дэмжигдлээ.

28 дугаар зүйл. Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна. Зарчмын зөрүүтэй санал ирээгүй.

29 дүгээр зүйл Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

Ажлын хэсэг дээр гишүүд саналаа нэгтгэсэн. Хоёр зарчмын зөрүүтэй санал ирсэн.

9.Төслийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“29.1.Энэ хуулийн 27.1 дэх хэсгийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.”

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар санал дэмжигдлээ.

10.Төслийн 29 дүгээр зүйлд доор дурдсан 29.3 дахь хэсэг нэмж, 29.3 дахь хэсгийн дугаарыг “29.4” болгож, мөн хэсгийн “25.1-д” гэснийг “25.1, 29.3-т” гэж өөрчлөх.

“29.3.Энэ хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө дараалсан зургаа, долоон жилийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр бодуулсан тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг түүний хүсэлтэд үндэслэн энэ хуулийн 20.1-д заасны дагуу нэг удаа өөрчлөн бодно.”

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар санал дэмжигдлээ.

30 дүгээр зүйл Асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй нэг санал байна. Уншиж танилцуулья.

11.Төслийн 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“30.1.Энэ хуулийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.”

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар санал дэмжигдлээ.

Эрхэм гишүүд ээ,

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн анхны хэлэлцүүлгийг хийж дууслаа.

Одоо уг хуулийг дагасан хууль буюу хамт өргөн мэдүүлсэн 24 хуулийн төслийг зүйл бүрээр хэлэлцэнэ. Түрүүн 50 дагасан хууль байсан.

Дагасан хуулийг зүйл бүрээр нь хэлэлцэнэ.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай.

Гишүүд ээ, нэг зүйл дээр Б.Пүрэвдорж гишүүний гаргасан саналаар санал хураалт явуулах шаардлагатай байна. Мөн ажлын хэсэг дэмжсэн. Ажлын хэсэг Б.Пүрэвдорж гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналыг дэмжсэн.

Б.Пүрэвдорж гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналыг уншиж танилцуулья.

Монгол Улсын Засгийн газраас өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн төслийг суурь болгож Б.Пүрэвдорж нарын гишүүдээс өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгтгэн хэлэлцэх.

Энэ томъёоллоор санал хураалт явуулья. Санал хураалт. /алх цохив/

77.8 хувиар Б.Пүрэвдорж гишүүний гаргасан санал Байнгын хороогоор дэмжигдлээ.

Дагасан хуулиуд руугаа орёе. Гишүүд ээ.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль хүчингүй болсон тооцох тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Нэг. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай

1.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/,” болон “, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

77.8 хувиар дэмжигдлээ.

Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Хоёр.Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай

1.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/”, гэснийг хасах.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

77.8 хувиар санал дэмжигдлээ.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Хуулийн зүйл, заалт хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулиудыг хэрэглэх журмын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байна уу?

Цэндийн Мөнх-Оргил гишүүн уг зүйлтэй холбоотойгоор зарчмын зөрүүтэй санал ирүүлсэн байна.

Саналыг Та бүхэндээ уншиж танилцуулья.

Саналын томъёолол. Хуулийн төслийг төсөл санаачлагчид буцаах гэсэн зарчмын зөрүүтэй саналыг гаргасан байна. Хуулийн төслийг уншаад танилцуулчихья.

“Цэцийн гишүүнээр ажиллаж байсан хүнд өндөр насны тэтгэврийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуульд заасны дагуу тогтоож, олгоно.”

Үүн дээр яамны тайлбарыг сонсьё. 4 номерын микрофонд А.Хишигбаяр дарга хариулья. Ц.Мөнх-Оргил гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй санал.

Энэ цэцийн асуудалтай холбоотойгоор яамны саналыг сонсьё. Хууль санаачлагч. 4 номыер микрофон А.Хишигбаяр дарга хариулт өгье.

А.Хишигбаяр: Ц.Мөнх-Оргил гишүүний асуултад хариулья.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 6 дээр Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүдийн тэтгэврийг 60 хувиар тооцно гэж оруулж ирсэн. Батлагдаад хэрэгжээд явж байгаа.

Нийгмийн даатгалын тогтолцоо, хуулийн гол концепцийг бүгд ижилхэн, тэгш эрхтэй байх ёстой гэдэг агуулгаар бүгд ижилхэн хувь хэмжээнээс тэтгэвэрээ тогтоолгох нь зүйтэй гэдэг байдлаар өөрчлөн оруулж ирж байгаа.

П.Анужин: Ц.Мөнх-Оргил гишүүн саналаа тайлбарлая.

Ц.Мөнх-Оргил: Баярлалаа. Тийм санаа байгаа. Би тэрийг ойлгож байгаа. Ер нь дэмжиж байгаа.

Тэгэхдээ энэ дээр ийм юм байгаа байхгүй юу. Монгол төр чинь өөрөө төрийн эрх мэдлийг гурав хуваагаад салгаад хэрэгжүүлж байгаа байхгүй юу. Гурвуулаа яг адилхан эрхтэй. Хууль тогтоох нь Улсын Их Хуралдаа, шүүх эрх мэдэл нь шүүхдээ, гүйцэтгэх засаглал нь Засгийн газар нь. Ингээд гурав тусдаа явж байгаа юм.

Тэгээд шүүх эрх мэдэл дотор чинь шүүх нь ороод, цэц нь ороод, тэгээд үндсэндээ прокурор бас ингээд ороод явчихаж байгаа байхгүй юу.

Тэгэхээр эд нарт тогтоосон тэр онцгой, арай өөр дэг байна шүү дээ. Прокурор, шүүхийн байгууллага дээр 25 жил ажилласан бол өөрөө хүсэлтээр гарч болно гэсэн ерөөсөө л тэр зохицуулалт байгаа шүү дээ. Өөр бусад ялгаад байгаа юм байхгүй.

Тэгэхээр үүнийг яг хууль тогтоох эрх мэдэл, шүүх эрх мэдэл хоёр яг ижил тэнцүү хоёр байхгүй юу. Тэгээд энэ тэтгэврийн онцгой нөхцөл тогтооно гэдэг чинь энэ хоёр хоорондоо ярьж тохирч хийдэг асуудал байхгүй юу. Түүнээс биш одоо юу гэдэг ингээд л танайх заавал тэгнэ гээд л Улсын Их Хурал дангаараа шийдчихдэг асуудал бас биш байхгүй юу. Харилцан хүндэтгэлтэй ханддаг.

Ялангуяа бие биенийхээ эрх мэдэл рүү нь орж байгаа, бие биенийхээ одоо юу гэдэг юм, харилцан ойлголцож тогтоосон тэр хувилбар бид барьж үлдэж байх ёстой байгаа юм.

Төрийн алба мөн. Тэгэхдээ төрийн тусгай алба байхгүй юу. Тэр утгаар нь

харж, ойлгож үзэх хэрэгтэй байгаа юм.
Гишүүд ээ.

Тэгээд одоо яг өнөөдрийнхтэй адилхан 45 хувиар цэцийн гишүүдийг тогтоолгоод явна гэх юм бол цэцтэй тохирсон тохиролцоо чинь, прокурортой тохирсон тохиролцоо, тэр баланс барьж энэ хуулиудыг чинь хийж байгаа шүү дээ. Энэ тэнцвэр чинь алдагдах гээд байгаа юм.

Тийм учраас энэ гурван байгууллагын хувьд онцгой тэр субъектынх нь хувьд харж үзэх ёстой гэж би бодоод байгаа юм.

П.Анужин: Хууль санаачлагч өөрийнхөө тайлбарыг хийлээ.

Цэндийн Мөнх-Оргил гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналаар санал хураалт явуулья. Санал хураалт. /алх цохив/ Саналыг дэмжих эсэх дээр санал хураалт явуувж байна.

Ц.Мөнх-Оргил гишүүний гаргасан санал дэмжигдсэнгүй.

Дагасан хууль танилцуулья. Статистикийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

3 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй саналтай.

Гурав.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

1.Төслийн 3 дугаар зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“3 дугаар зүйл.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсгийн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуульд” гэж, 13 дугаар зүйлийн 13.2 дахь хэсгийн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 12 дугаар” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16 дугаар” гэж, 14 дүгээр зүйлийн 14.6 дахь хэсгийн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1, 2, 3-т” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1-д” гэж, 22 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн “тахир дутуугийн” гэснийг “хөдөлмөрийн чадвар алдсаны” гэж, 24 дүгээр зүйлийн “нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн” гэж тус тус өөрчилсүгэй.”

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар санал дэмжигдлээ.

2.Төслийн **“3 дугаар зүйл.**Энэ хуулийг Нийгмийн даатгалын сангаас

олгох тэтгэврийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг “4 дүгээр зүйл.Энэ хуулийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

Дагасан хууль. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Прокурорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйлтэй холбоотойгоор Ц.Мөнх-Оргил гишүүн зарчмын зөрүүтэй саналыг оруулж ирсэн байна.

Ц.Мөнх-Оргил гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналыг уншиж танилцуулья.

Хуулийн төслийг хууль санаачлагчид буцаах.

2 дугаар зүйлийг Та бүхэндээ уншиж танилцуулья. Нийтэд нь юм байна. Нийтэд нь хууль санаачлагчид буцаах гэсэн зарчмын зөрүүтэй санал гаргасан байна.

Санал хураалт. /алх цохив/

Энэ санал хураалтыг түр түдгэлзүүлье. Тайлбар хийе.

Прокурорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай дагасан хуультай холбогдуулж Цэндийн Мөнх-Оргил гишүүн зарчмын зөрүүтэй санал гаргасан. Зарчмын зөрүүтэй санал нь хуулийн төслийг хууль санаачлагчид буцаах гэсэн зарчмын зөрүүтэй санал гаргасан. Энэ саналыг дэмжье гэсэн томьёоллоор санал хураалт явуулья. Гишүүд ээ.

Цэндийн Мөнх-Оргил гишүүний зарчмын зөрүүтэй гаргасан санал 55.6 хувиар дэмжигдлээ.

3 дугаар зүйлтэй холбоотой санал байна уу? Байхгүй байна.

Төрийн албаны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Төрийн аудитын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй нэг санал ирсэн. Зарчмын зөрүүтэй саналыг Цэндийн Мөнх-Оргил гишүүнээс

ирүүлсэн. Зарчмын зөрүүтэй саналыг уншиж танилцуулья.

Хуулийн төслийг хууль санаачлагчид буцаах. Энэ саналыг дэмжье гэсэн томъёоллоор санал хураалт явуулья. Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар дэмжигдлээ.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай

1 дүгээр зүйл дээр асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

2 дугаар зүйл дээр асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

Зарчмын зөрүүтэй нэг санал ирсэн.

Дөрөв. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай

1.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/”, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар санал дэмжигдлээ.

Иргэний тэтгэвэр барьцаалсан зээлийн төлбөрийг төрөөс нэг удаа төлөх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйлтэй холбоотой асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

2 дугаар зүйлтэй холбоотой асуулт, санал байна уу? Байхгүй байна.

Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга байна.

Зарчмын зөрүүтэй ажлын хэсгээс оруулж ирсэн нэг санал байна.

Тав. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай

1.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн “хуульд” гэснийг “хуулийн” гэж өөрчилж, төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/”, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг. Санал хураалт. /алх цохив/

55.6 хувиар санал дэмжигдлээ.

Гүйцэтгэх ажлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга байна.

Монгол Улсын Их Хурлын тухай
хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

Ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын
зөрүүтэй санал байна.

Зургаа. Монгол Улсын Их Хурлын
тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

**1. “Монгол Улсын Их Хурлын
тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай”
хуулийн төслийг төсөл санаачлагчид
нь буцаах.**

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар санал дэмжигдлээ.

Эрүүл мэндийн тухай хуульд
өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

Зарчмын зөрүүтэй санал мөн
ирээгүй.

Өршөөл үзүүлэх тухай хуульд
өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

Өршөөл үзүүлэх тухай хуульд
өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

Нийгмийн халамжийн тухай
хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

2 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

3 дугаар зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

4 дүгээр зүйл. Асуулт, санал алга
байна.

Зарчмын зөрүүтэй санал байна.
Уншиж танилцуулья.

Долоо. Нийгмийн халамжийн
тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах
тухай

1. Төслийн 2, 3 дугаар зүйлийг
нэгтгэн холбогдох техникийн засварыг
хийж, төслийн 2 дугаар зүйлийн “дараах
заалтыг” гэснийг “дараах хэсэг, заалтыг”
гэж, “өөрчилсүгэй.” гэснийг “өөрчлөн
найруулсугай.” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан Ажлын хэсэг.
Санал хураалт. /алх цохив/

66.7 хувиар санал дэмжигдлээ.

Алдар цолтон ахмад настанд
төрөөс нэмэгдэл, хөнгөлөлт олгох тухай
хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл дээр асуулт, үгтэй
гишүүн байна уу? Байхгүй байна.

2 дугаар зүйл дээр мөн байхгүй
байна.

3 дугаар зүйл. Санал, асуулт, үг
ирээгүй.

Төрийн хяналт шалгалтын тухай
хуульд өөрчлөлт оруулах тухай

1 дүгээр зүйл. Үг, саналтай
гишүүн байхгүй байна.

2 дугаар зүйл. Үг, саналтай
гишүүн алга байна.

Тэтгэврийн хуультай
холбоотойгоор Бөхчулууны Пүрэвдорж
гишүүнээс зарчмын зөрүүтэй санал
ирсэн.

Зарчмын зөрүүтэй саналыг уншиж
танилцуулья.

Энэ хуулийг дагаж мөрдөхөөс
өмнө дараалсан 6, 7 жилийн цалин хөлс,
түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр
авагчийн тэтгэврийг түүний хүсэлд
үндэслэн энэ хуулийн 20.1-д заасны дагуу
нэг удаа өөрчлөн бодож, зөрүүг буцаан
олгоно гэсэн ийм зарчмын зөрүүтэй санал
оруулж ирж байна.

Санал гаргасан Бөхчулууны
Пүрэвдорж гишүүн өөрөө тайлбараа
хийе. Б.Пүрэвдорж гишүүн гаргасан
зарчмын зөрүүтэй санал дээрээ тайлбараа
хийе.

Б.Пүрэвдорж: Тэгэхээр Олон
Улсын Валютын Сан 2016 онд манай
Засгийн газар Валютын сангийн
хөтөлбөрт хамрагдаж хэд хэдэн үүрэг
авсан.

Тэгээд 2018 онд Олон Улсын
Валютын Сан Монголоос хөтөлбөрөө
зогсоогоод гарсан.

Тэгээд тэр хөтөлбөрийн дагуу
нэлээн олон асуудлуудыг шийдэж байсан,
санхүүгийн асуудал дээр үүрэг хүлээн
боловч түүнээсээ гарангуут больсон.

Тэндээс ерөөсөө ганцхан үлдсэн
зүйл нь энэ тэтгэврийг 7 жил, цаашлаад
10 жил хүртэл бодуулах энэ заалт байсан
юм.

Энэ заалтын уршгаар өнөөдөр 7
жилээр бодуулсан хүмүүс тэтгэвэр
авахдаа ойролцоогоор 250-иас 300 мянган
төгрөгийн зөрүү алдаад байгаа.

Тийм учраас 2018 оноос хойш
тэтгэвэрт гарсан, 7 жилээр бодуулсан тэр
хүмүүсийг түрүүн санал хураагаад нэг
удаа нөхөж бодохоор ажлын хэсгийн
санал дэмжигдсэн байгаа.

Түүн дээр би юу нэмсэн бэ гэхээр
нэг удаа нөхөн бодож, зөрүүг буцаан
олгоно гэж байгаа юм. Өөрөөр хэлбэл энэ
төрийн буруутай үйл ажиллагаанаас болж
хохирсон иргэд энэ зурвас хугацаанд
өөрсдийнхөө авах ёстой тэр тэтгэврийг
авч чадахгүй хохирсон нь тэдний буруу
биш юм. Энэ буруу бодлогоо Нийгмийн
даатгалын багц хуулиараа засаж байгаа.

Тэгэхээр энэ засаж байгаа учраас
тэр хүмүүс энэ хэсэг хугацаанд хохирч
үлдэх ёсгүй учраас энэ зөрүүг нь заавал
буцааж олгох ёстой гэдэг ийм зүйлийг
хэлж байгаа.

Хөдөө орон нутгаар П.Анужин
гишүүн Нийгмийн даатгалын багц
хуулиар иргэдтэй уулзалт хийгээд нэлээн
явсан.

Ер нь Их Хурлын гишүүд хөдөө,
орон нутагт очиход ер нь энэ 7 жилийг 5
жил болгох тухай ярьдаг. Тэгээд тэр 7
жилээр бодуулаад хохирсон хүмүүс энэ
зөрүүгээ буцааж авах тухай л хамгийн
гол нь ярьдаг байхгүй юу даа.

Тэгэхээр энэ асуудлыг нь энэ
заалтыг оруулж өгснөөр, зөрүү олгоно
гэж шийдэж өгснөөр асуудлыг бүрэн,

одоо ямарваа нэгэн асуудалгүй, иргэд гомдолгүй, ахмад буурлууд маань Нийгмийн даатгалын багц хууль дээр сэтгэл хангалуун үлдэх ийм боломжийг бүрдүүлж байгаа юм.

Тийм учраас Байнгын хорооны гишүүд та бүхэн энэ зөрүүг олгох энэ заалт дээр дэмжиж саналаа өгнө үү гэж хүсэж байна. Баярлалаа.

П.Анужин: Байнгын хорооны гишүүд ээ,

Б.Пүрэвдорж гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй санал нь түрүүн бид хураагаад дууссан. Нэг удаа бид тэтгэврийнх нь зөрүүг гаргаж бодно гээд тэр хүртэл нь бид хураачихсан байгаа.

Б.Пүрэвдорж гишүүний оруулж ирж байгаа дээр зөрүүг буцааж олгоно гэсэн байгаа. Хэрвээ Б.Пүрэвдорж гишүүний санал дэмжигдвэл түрүүний бидний хураасан санал унана гэсэн үг. Хүчингүй болно гэсэн үг.

Санал хураалт. Зөрчилдөж байгаа юм. Энэ хоорондоо. Ажлын хэсгийн оруулж ирсэн санал байхгүй юу.

Санал хураалт явуулья. Гишүүд ээ.
/алх цохив/

Б.Пүрэвдорж гишүүний гаргасан зарчмын зөрүүтэй санал дэмжигдсэнгүй.

Байнгын хорооны гишүүд ээ,

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн анхны хэлэлцүүлгийг хийж дууслаа.

Анхны хэлэлцүүлгийг хийсэн талаарх Байнгын хорооноос гарсан санал, дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанд илтгэх гишүүнээр Улсын Их Хурлын гишүүн Бадарчийн Жаргалмааг томилж байна.

Хоёр дахь хуулийг хэлэлцэж дууслаа.